

Světová ekonomika by se letos měla odrazit ode dna

Globální ekonomická aktivita na konci loňského a na počátku letošního roku polevila, a to v důsledku hlubšího než očekávaného zpomalení světového obchodu a výroby, jež zasáhlo mnoho zemí, zejména však eurozónu, Čínu a část Asie. Na druhé straně se zvolnění růstu v 1. čtvrtletí 2019 vyhnulo hospodářství Spojených států, které přidalo na 3,2 %, i když muselo čelit pomalejšímu vývoji světové ekonomiky a slabšímu fiskálnímu stimulu. Spotřebitelská a podnikatelská důvěra si však udržely vysokou úroveň a finanční podmínky prorůstový vliv. Také trh práce zůstává silný, podporující vznik nových pracovních míst a růst výdělků. Globální vývoj tak byl postižen zejména zvolněním hospodářského růstu v Číně na 6,4 %, a to jak vlivem obchodních nejistot, tak i urgentní potřeby řešit nerovnováhy v domácí ekonomice, především snižování dluhové zátěže. Důsledkem těchto překážek bylo zpomalení obchodní výměny a pokles investic, zejména soukromých a do bytové výstavby. V Japonsku šlo o oslabení hospodářské expanze na vrub nižší průmyslové produkce a exportu, zároveň však napjatost na trhu práce podporovala investice podniků.

Hospodářství Evropské unie a eurozóny v 1. čtvrtletí 2019 pokračovalo v nevýrazném růstu o 1,5 %, resp. 1,2 %. Na výkonnost těchto seskupení dopadly především slabší výsledky vnějšího sektoru způsobené zvýšenou mírou protekcionismu ve světovém obchodě, nejistotami kolem odchodu Spojeného království z EU a slábnoucím trendem světové produkce. Nositelem růstu tak byla nadále domácí poptávka. Z hlediska růstové dynamiky byl však vývoj v jednotlivých zemích značně diferencovaný, když dominovaly postkomunistické země, zejména Maďarsko a Rumunsko, následované Polskem. Na druhé straně bylo slabou obchodní výměnou nejvíce postiženo Německo vzhledem k velké otevřenosti ekonomiky a její významné orientaci na automobilový průmysl, který byl silně zasažen jednorázovými faktory. Německá ekonomika tak nedosáhla ani na průměrný meziroční růst eurozóny. Pro další vývoj je však povzbudivé, že poté, co balancovala v závěru minulého roku na hraně recese, v 1. čtvrtletí 2019 její mezičtvrtletní růst zrychlil na 0,4 %. Další problémová země, Itálie, která se již loni v recesi nacházela, se z ní v letošním 1. čtvrtletí vymanila.

Strach z neřízeného brexitu vybičoval britskou ekonomiku k nebyvalému růstu, nyní se čeká pád do záporných čísel. Meziroční růst HDP zrychlil v 1. čtvrtletí na 1,8 %. Přispěl k tomu zejména vyšší růst spotřeby domácností a vládních výdajů, i návrat fixních investic k růstu (navzdory přetrvávajícímu poklesu investic podniků). Naopak výrazně záporný příspěvek zaznamenal čistý vývoz. Ukazatele důvěry spotřebitelů sice zůstávají nízké, přesto jsou nyní domácnosti hybnou silou ekonomiky. Firmy místo investic najímají lidi. Nezaměstnanost klesla na 3,8 %, reálný růst mezd sice slabne, přesto dosahuje zhruba 1 %. Tržby v maloobchodě i díky tomu rostly v březnu i dubnu meziročně o více než 5 %.

Po aktuálním zvolnění globálního růstu se v průběhu roku 2019 očekává, že se světová ekonomika odrazí ode dna. Jako hlavní prorůstový impuls pravděpodobně zafunguje uvolnění měnové politiky hlavních centrálních bank, které by se mělo projevit zejména v rozvíjejících se tržních ekonomikách. Kromě toho významné politické stimuly byly přijaty v Číně, od nichž lze očekávat jak stabilizaci zpomalení její ekonomiky, tak i podporu ekonomické aktivity v dalších asijských zemích. Globální oživení se však díky rozvíjejícím se trhům patrně naplno projeví až v roce 2020, růst v dalších částech světové ekonomiky (Spojené státy, Japonsko, Čína) však bude pravděpodobně ještě zpomalovat.

V zemích eurozóny by měla letos pokračovat tendence oslabování hospodářského růstu, především vlivem méně příznivého vnějšího prostředí. V této situaci je evropská ekonomika značně závislá na faktorech podporujících domácí poptávku, zejména na hospodářském mixu uvolněné monetární a fiskální politiky, na podmínkách trhu práce podporujících tvorbu nových pracovních míst a také na zlepšené finanční situaci firem i domácností. Tyto základy se ukazují natolik pevné, že by hospodářský růst eurozóny mohl v roce 2020 mírně zrychlit. Ale jen za předpokladu, že politické a obchodní nejistoty nebudou dále eskalovat.

Zdroj: OECD, EK, ČNB, MPO

Z DOMOVA

Podmínky ve zpracovatelském sektoru se výrazně zhoršily

Podle šetření společnost IHS Markit se podmínky v českém zpracovatelském sektoru v letošním červnu výrazně zhoršily. Index PMI (Index), který sleduje výrobu, nové objednávky, zaměstnanost, termíny dodávek a zásoby, klesl na 45,9 bodu (z květnových 46,6 bodu), tj. nejnižší od července 2009. Úroveň 50 bodů v Indexu je předělem mezi růstem a poklesem, výsledek pod 50 bodů tak znamená celkové zhoršení sektoru. Hlavními příčinami snížení Indexu byla již čtvrtý měsíc v řadě redukce počtu zaměstnanců dotázaných firem a také pokračující obavy okolo napětí na světových trzích, které vedly ke snížení vyhlídek na následujících dvanáct měsíců. Spolu se slabší poptávkou dále klesaly také objemy nakupovaného materiálu a jeho zásoby, což vedlo ke snížení nákupní aktivity na druhé nejpomalejší tempo od prosince 2012.

Zdroj: Markit Economics

Státní rozpočet byl k 30. 6. ve schodku 20,7 mld. Kč

Schodek státního rozpočtu ke konci června klesl na 20,7 mld. Kč z květnových 50,9 mld. Kč. Ve srovnání s koncem května se očekávané vyrovnaly periodicky se opakující vlivy na příjmové i výdajové straně, v důsledku kterých nastalo v květnu typické zhoršení, uvedlo Ministerstvo financí. Aktuální výsledek však současně představuje výrazné zhoršení proti loňskému červnu, kdy byl státní rozpočet ve schodku 5,9 mld. Kč. Podle ministerstva nadále přetrvává negativní meziroční vliv peněz z EU a finančních mechanismů, po jejichž očistění by byl schodek po prvních šesti měsících roku meziročně nižší o 5,6 mld. Kč. Důvodem je zejména skutečnost, že v průběhu prvního pololetí loňského roku získal státní rozpočet z EU o 20,4 mld. Kč více, a to v rámci závěrečných plateb vztahujících se k programovému období 2007 až 2013. Výdaje na sociální dávky dosáhly za prvních šest měsíců letošního roku 299,6 mld. Kč, což je meziročně o 22 mld. Kč více. To představuje nárůst o 7,9 %, na kterém se nejvíce podílely důchody s růstem o 19 mld. Kč, tedy o 8,8 %. Na příjmové straně inkaso DPH ve výši 135,5 mld. Kč bylo meziročně o 3 % vyšší.

Zdroj: MF

Na všech pobočkách České pošty již lze platit kartou

Dlouholetá anabáze státního podniku České pošty s nasazováním terminálů pro placení kartou končí. Všechny více než tři tisíce poboček od 1. července umožňuje příjem platebních karet Visa či Mastercard, a to od jakékoliv banky. Dosud tak mohli zákazníci platit zhruba jen na čtvrtině míst. Několikaměsíční trvání

instalace univerzálních platebních terminálů Česká pošta obhajuje tím, že jejich 110 techniků muselo obhospodařit celkem 7 719 terminálů, které jsou v evidenci podniku. Státní podnik Česká pošta s ročními tržbami zhruba 20 miliard korun zaměstnává asi 30 tisíc lidí, část poboček firma převádí na partnerské provozovatele.

Zdroj: ChzechCrunch

Nemocenská se začíná proplácet od prvního dne

Od 1. července 2019 přestává platit karenční doba, zaměstnanci tak budou mít proplacenou nemocenskou i za první tři dny nemoci. Podle novely zákoníku práce dostanou zaměstnanci v prvních třech dnech nemoci 60 % svého základního příjmu. Budou jim je hradit zaměstnavatelé, kterým stát ulevil snížením odvodů na nemocenském pojištění, a to o 0,2 p. b. na 2,1 %, což ve státním rozpočtu představuje úbytek zhruba o 3,5 mld. Kč. Nižší odvod budou platit také OSVČ účastné dobrovolně nemocenského pojištění. Část nemocenského pojištění, kterou si hradí zaměstnanec sám, zůstává nezměněná.

Zdroj: ČTK

ZE ZAHRANIČÍ

Nezaměstnanost v eurozóně klesla na 7,5 %, v ČR činí 2,2 %

Míra nezaměstnanosti v zemích eurozóny v květnu klesla na 7,5 % z dubnových 7,6 % a je tak nejnižší od července 2008. V celé Evropské unii se míra nezaměstnanosti snížila také o 0,1 p. b. a činí 6,3 %, což je nejnižší hodnota od ledna 2000, kdy se začaly tyto údaje sledovat. V osmadvacítce bylo v květnu bez práce 15,653 mil. osob, z toho v eurozóně 12,348 mil. osob. Ze zemí EU vykazuje i nadále nejnižší celkovou míru nezaměstnanosti Česká republika, kde podle údajů Eurostatu činila v květnu 2,2 %. Za ČR následují Německo (3,1 %) a Nizozemsko (3,3 %). Nejvyšší nezaměstnanost je nadále v Řecku (18,1 % - údaj za březen), dále ve Španělsku (13,6 %) a v Itálii (9,9 %). Eurostat při výpočtu nezaměstnanosti v České republice používá údaje Českého statistického úřadu, vycházející z výběrového šetření pracovních sil. Jinou statistiku používají Úřady práce ČR, které uvádějí počty registrovaných uchazečů o zaměstnání. Podle jejich údajů nezaměstnanost v ČR v květnu klesla na 2,6 % z dubnových 2,7 %. Bez práce bylo zhruba 200 tis. lidí, což je nejméně od května 1997.

Zdroj: Eurostat, MPSV, ČTK

Inflace v eurozóně podle očekávání

Inflace v eurozóně podle předběžných odhadů zůstává v červnu na stabilně nízkých 1,2 %, tj. na nejnižší úrovni od počátku roku 2018. Mění se ovšem její struktura. Zatímco pohonné hmoty a energie zvlňují tempo svého růstu (z 5,3 % v dubnu na 1,6 % meziročně v červnu),

jádrová inflace sílí zpět nad 1 %. Pro Evropskou centrální banku z toho ale nic zásadního neplyne. Jádrová inflace v tomto roce osciluje mezi 0,8 až 1,3 % a při pohledu na slábnoucí ekonomický růst a zvolnění pro-inflačních tlaků na některých pracovních trzích v eurozóně není mnoho důvodů sázet na její trvalejší růst.

Zdroj: Patria Finance

Dohoda OPEC o snížení těžby ropy prodloužena

Členové Organizace zemí vyvážejících ropu (OPEC) a přidružené země mimo kartel, jako Rusko, se shodli na prodloužení dohody o omezení těžby ropy do března 2020. OPEC a jeho spojenci začali s koordinovaným snižováním těžby v roce 2017, aby tak zabránili prudkému propadu cen ropy po nárůstu těžby v USA, které překonaly Rusko a Saúdskou Arábii a staly se největším světovým těžářem. Cena severomořské ropy Brent od začátku letošního roku vzrostla o více než čtvrtinu. Podle analytiků by se však ceny ropy mohly dostat pod zvýšený tlak kvůli zpomalujícímu růstu světové ekonomiky, zvláště vlivem obchodního sporu mezi USA a Čínou, a vysoké těžbě ve Spojených státech, které se k dohodě o omezení dodávek nepřipojily.

Zdroj: Novinky

Americká ekonomika roste už více než 10 let

Ekonomika USA minulý měsíc zřejmě překonala důležitý milník a zažívá nejdelší období ekonomické expanze. Podle údajů National Bureau of Economic Research nyní ekonomika roste 121. měsíc za sebou, tedy od konce velké recese v červnu 2009. Předchozí rekord trval 120 měsíců - od března 1991 do března 2001. Toto období ukončilo splasknutí tzv. internetové bubliny, jež přineslo pád řady akcií technologických firem až k nule a krach mnoha firem. Tempo růstu je ale nyní pomalejší než v jiných obdobích ekonomické expanze. V období předchozího rekordu v 90. letech hrubý domácí produkt rostl v průměru o 3,6 %, v nynějším rekordním období je průměr jen 2,3 % ročně. Podle údajů centrální banky USA (Fed) stoupl celkový bohatství domácností za poslední desetiletí o 80 %. Celkové bohatství zahrnuje hodnotu domů, akcií a peněz na bankovních účtech minus půjčky domácností, vč. hypoték a kreditních karet. Více než třetinu tohoto zisku získalo jedno procento nejbohatších. Pouze 25 % putovalo k domácnostem střední až vyšší střední třídy. Nejchudší polovina populace se bohatství zvýšilo jen o necelá 2 %, uvedla agentura AP. Nedávný průzkum společnosti Bankrate zároveň ukázal, že běžní Američané nehodnotí stav ekonomiky nijak pozitivně. Zatímco odborníci považují současnou ekonomickou situaci za „skvělou“, či „dobrou“ pětina Američanů se domnívá, že již začala recese.

Zdroj: ČTK

Ziskovost českých firem klesá

ČSÚ zveřejnil sektorové účty české ekonomiky za 1. čtvrtletí 2019, které potvrzují trend poklesu ziskovosti tuzemských firem vlivem rychlejšího růstu mzdových nákladů. Ještě před třemi lety byl poměr zisku k přidané hodnotě vyšší než poměr nákladů na zaměstnance. Na konci roku 2016 se však tato situace obrátila. Dlouhodobě nadprůměrná ziskovost tuzemských nefinančních podniků se začala pozvolna snižovat s tím, jak firmy musely stále více zápasit o udržení stávajících nebo získávání nových zaměstnanců.

Míra zisku (ze sezónně očištěných dat) na začátku letošního roku dosáhla 46,3 % a byla tak nejnižší za celou dobu sledování, tj. za posledních 11 let. Pokud však srovnáme tento výsledek s údaji za eurozónu, kde se míra ziskovosti pohybuje okolo 40 %, nevypadá aktuální výsledek až tak dramaticky zle.

Vyšší je i míra investic tuzemských firem ve srovnání s těmi v eurozóně. Zatímco u nás firmy proinvestují částku odpovídající téměř 30 % vytvořené přidané hodnoty, v EMU je to jen necelých 24 %. Navíc takto investičně proaktivní jsou dlouhodobě, čímž nejenom podporují dohánění produktivity práce, ale současně se i posunují k produkci s vyšší přidanou hodnotou. V ekonomice s tak výrazným podílem průmyslu jde o jednoznačně pozitivní trend, který neohrožily ani předchozí dvě recese. Investiční aktivitu firem navíc v posledních letech podporuje nedostatek zaměstnanců, který vytváří tlak na automatizaci a robotizaci našich nejvýznamnějších odvětví.

V sektoru domácností jejich disponibilní příjem rostl v prvním kvartále pomaleji než v předchozím roce. Hlavním důvodem bylo nižší tempo růstu mezd a zaměstnanosti, zatímco slušnou dynamiku si dál uchovaly sociální dávky. Úhrn peněžních a nepeněžních příjmů na obyvatele vzrostl v prvních třech měsících roku meziročně o 2,8 %, proti předchozímu čtvrtletí o 3,1 %. Spotřeba domácností na obyvatele se zvýšila ve srovnání se stejným obdobím roku 2018 o 2,3 %, mezičtvrtletně o 3,8 %. Navzdory celkově příznivější finanční situaci, domácnosti i nadále myslí na horší časy, a odkládají si téměř 11 % svých příjmů stranou.

Vybrané ukazatele čtvrtletních sektorových účtů (sezónně očištěné údaje)

Období	Nefinanční podniky		Domácnosti					
	Míra zisku	Míra investic	Míra úspor	Míra investic	Průměrný měsíční příjem na osobu	Průměrný měsíční příjem ze zaměstnání	Průměrná měsíční spotřeba na obyvatele	
2018	Q1	47,4	28,7	10,3	8,5	25 749	32 281	23 786
	Q2	46,7	29,2	10,5	8,5	26 171	32 801	24 141
	Q3	46,7	28,8	10,6	8,6	26 561	33 406	24 505
	Q4	46,5	29,1	11,4	8,6	26 953	33 607	24 668
2019	Q1	46,3	27,7	10,6	8,8	27 268	34 234	25 145

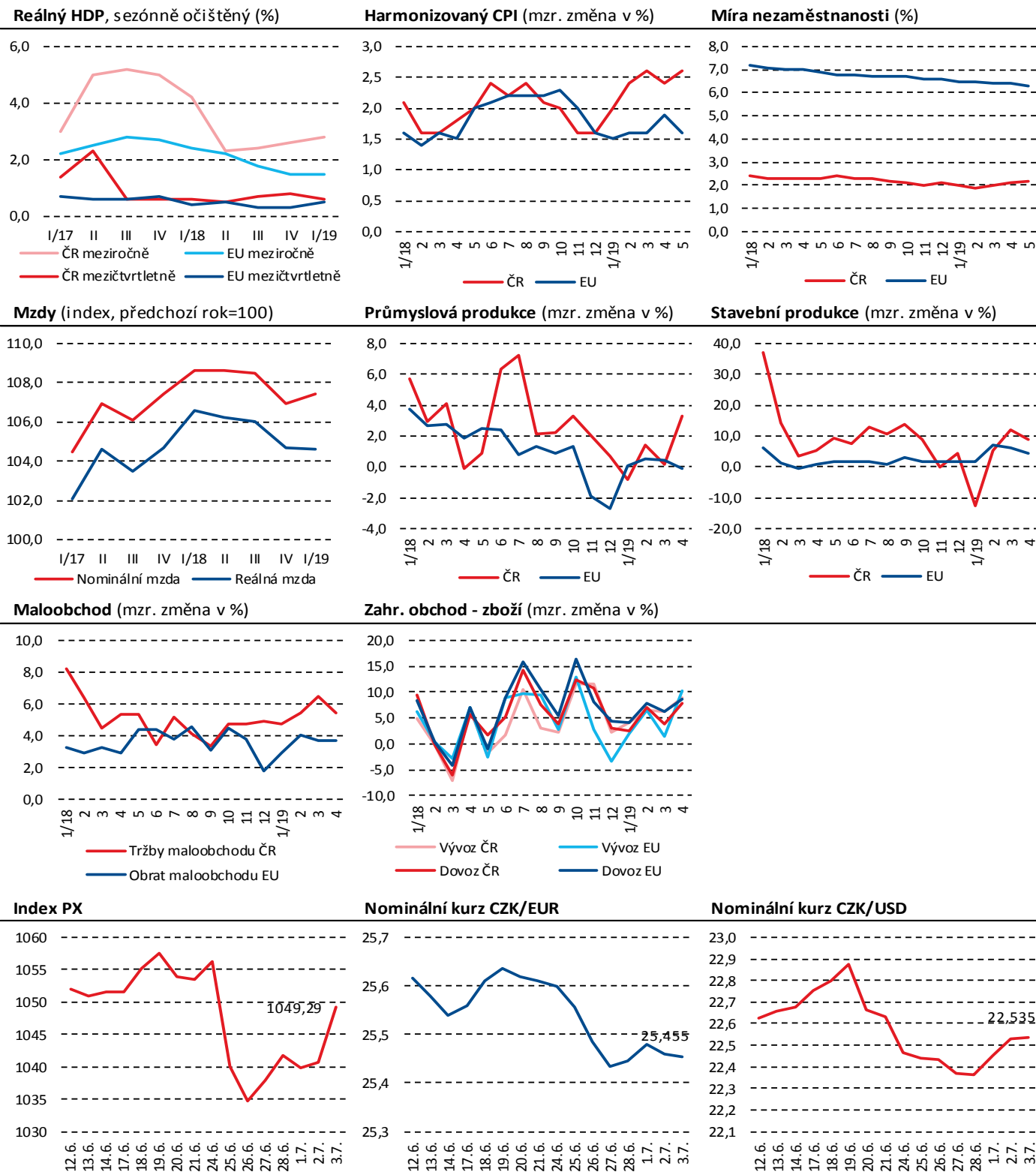
Zdroj: ČSÚ, ČSOB, MPO

UDÁLOSTI V OBDOBÍ od 8. do 12. července 2019

PONDĚLÍ	ČSÚ: Průmysl (květen 2019) ČSÚ: Stavebnictví (květen 2019) ČSÚ: Zahraniční obchod (květen 2019)
ÚTERÝ	ČSÚ: Maloobchod (květen 2019) MPSV: Nezaměstnanost (červen 2019)
STŘEDA	Eurostat: House price index (1. čtvrtletí 2019)
ČTVRTEK	ČSÚ: Indexy spotřebitelských cen – inflace (červen 2019) ČSÚ: Indexy cen vývozu a dovozu (květen 2019)
PÁTEK	Eurostat: Industrial production (květen 2019)

Informační zdroje Týdeníku: ČSÚ, ČTK, MF, MPSV, E15, ČSOB, Patria Finace, Markit Economics, CzechCrunch, Eurostat, OECD, EK.

Makroekonomická situace v ČR a EU28

Zdroje: Eurostat, ČSÚ, BCPP, ČNB, grafy MPO